

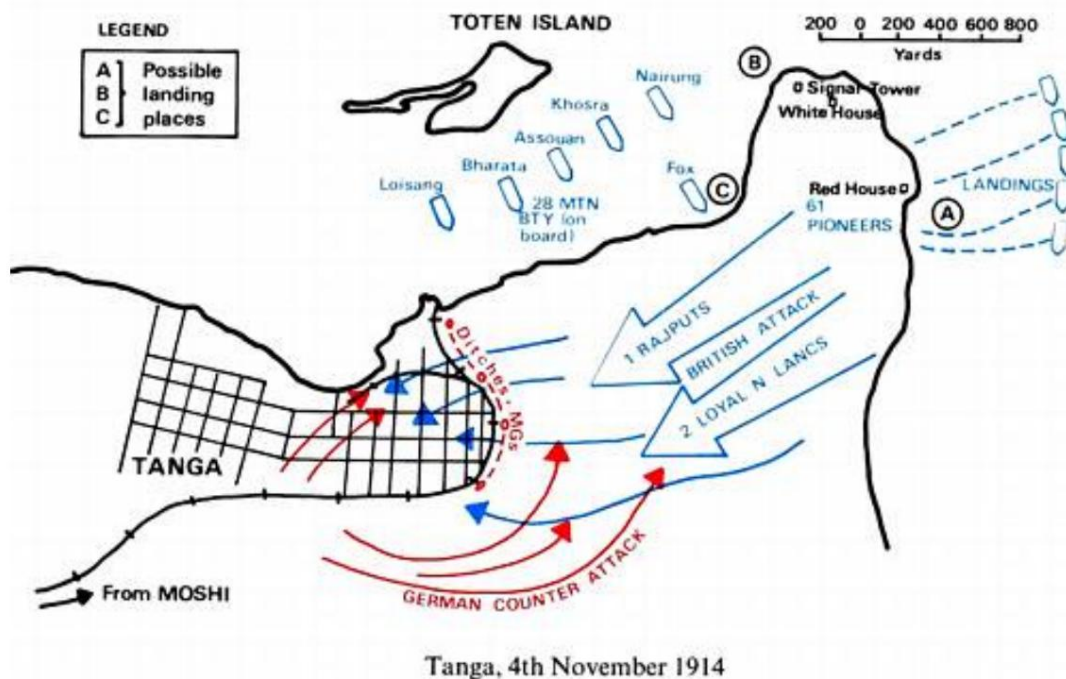
Slaget ved Tanga - 1914 af Geoffrey Regan

Introduktion

Følgende artikel stammer fra hjemmesiden South African Wargamer og er bragt hertil efter aftale med Kevin Hoyle, som er sidens webmaster.

Selve artiklen stammer fra introduktionen til *Brassey's Book of Military Blunders* af Geoffrey Regan [1](#)). Jeg har stort set bibeholdt den originale tekst, men suppleret med noter og illustrationer.

Damper ned til Tanga...

Fra kilde 1.

Fra begyndelsen betragtede briterne felttoget mod tyskerne i Østafrika [2](#)) i 1914 som en mindre operation.

Det kunne, mente de, trygt overlades til deres indiske hær. Desværre skulle udenrigsministeren for Indien tage denne uvildige holdning et skridt videre: efter hans mening kunne et sådant ubetydeligt foretagende ganske lykkeligt tildeles andenrangs tropper. Ved at vælge en kommandør gled briterne imidlertid dårligt fra de andenrangs standarder, de havde sat sig selv, og udnævnte en bungler - generalmajor Aitken [3](#)) - som få ville have vurderet så højt.

Aitken var en soldat, der var mere velegnet i stil og udseende til kolonikampagnerne i det nittende århundrede. Han havde en suveræn tillid til sin egen og sine troppers. Femogtredive år i Indien havde overbevist ham om, at indiske soldater snart ville lave hakkekød af 'en masse niggere'. Han foretrak at basere sine kampagner på fordomme snarere end begrundede argumenter, idet han understregede svaghederne ved 'sorte' og 'huner' og afviste råd fra enhver, der bekender sig til lokal viden eller efterretninger.

Faktisk vidste ingen i ekspeditionsstyrken sendt fra Indien noget om deres destination, som var havnen i Tanga. Under deres korte ophold i Mombasa blev Aitken tilbudt hjælp fra oberstløjtnant BR Graham fra King's African Rifles, men nægtede, og foretrak at holde sig til sine indiske tropper. Da Graham advarede Aitken om, at de tyske indfødte tropper (Askaris) ikke skulle undervurderes,

General var uenig og sagde, at de var utrænede, og at han ville slå dem alle sammen i god tid før jul.

Ekspeditionsstyrke 'B'

Den 46. og 33. Punjabis, ca. 1910 6). __

Aitkens beskrivelse af sine tropper som 'storslåede' var rørende om end næppe nøjagtig. Af de 8.000 mand under hans kommando var kun North Lancashire Regiment og Gurkhaerne 4) andet end middelmådige. De indiske tropper var nogle af de værste i den indiske hær, idet de var utrænede, dårligt udrustede og dårligt ledet. Nogle var først for nylig blevet udstedt med moderne Lee-Enfield-rifler og forstod ikke, hvordan man brugte dem korrekt.

Der var soldater fra alle dele af Indien, som talte tolv forskellige sprog, fulgte forskellige 'troer og kommanderet af mænd, som i nogle tilfælde aldrig havde set deres enheder før indskibningen i Bombay. Aitkens efterretningsofficer, kaptajn Meinertzhagen 5) trods hans navn en englænder - beskrev de indiske tropper som 'de værste i Indien alvorlig opposition. ... Jeg skælver ved at tænke på, hvad der kan ske, hvis vi mødes med De højtstående officerer er tættere på fossiler end aktive energiske ledere.'

Tegningen af AG Lovett imagines blev oprindeligt bragt i bogen "Our Indian Armies" af oberst AG: Lovett og major GF MacMunn.

Dette er en gengivelse af postkort nr. 21 i serien "Our Indian Armies" udgivet af A. & C. Black, London, fra ca. 1920. Illustrationen kendes også fra en senere serie postkort udgivet af National Army Museum, London.

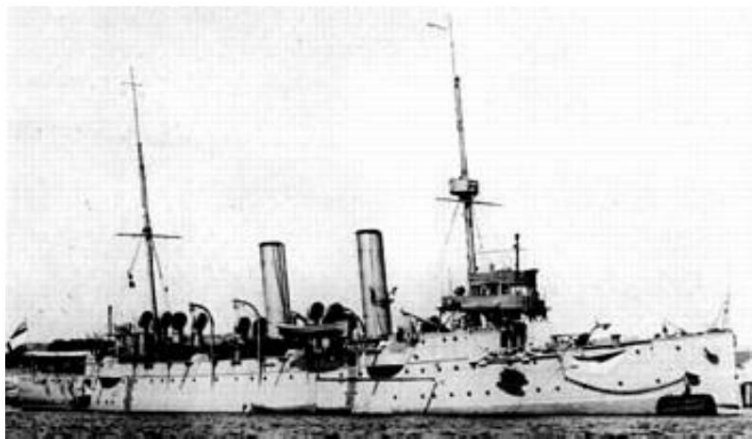
Den øverstkommanderende i det tyske Østafrika
Paul Emil von Lettow-Vorbeck.

Fra I de tyske
protektoraters fodspor, Østafrika.

Soldaterne kan have været af dårlig kvalitet, men den behandling, de fik under rejsen fra Bombay til Mombasa, tjente til at reducere moralen til bunden. På grund af en forsinkelse i sejladsen tilbragte soldaterne seksten unødvendige dage ombord på transporterne under overfyldte forhold og rystende varme. Da de endelig gik i gang, blev der ikke taget hensyn til forskellene i kaste, religion eller kostbehov. De fleste af dem tilbragte rejsen enten søsyge i deres køjer eller led af diarré forårsaget af at spise mad, som de ikke var vant til. Da det blev foreslået for Aitken i Mombasa, at han skulle lade sine mænd komme i land for at komme sig efter virkningerne af rejsen, pjuskede han ideen og sagde, at den kunne advare tyskerne. Det var mere sikkert at tage sine mænd direkte videre til Tanga.

Se dem snart lande...

Selvom ekspeditionen skulle være hemmelig, havde tyskerne al mulig advarsel om, at den var på vej. Etiketterne på kasserne i Bombay-værfterne annoncerede, 'Indian Expeditionary Force "B", Mombasa, East Africa', og overskrifter i den britiske og østafrikanske presse varslede styrkens forestående ankomst. Derudover var der de almindelige radiobeskeder mellem konvojen og Mombasa og brevene fra tyske indbyggere i Britisk Østafrika til deres venner i Tanga. Den tyske kommandant, oberst von Lettow-Vorbeck [7](#)), havde meget at takke briterne for. Flåden rejste endda ned ad den afrikanske kyst i syne af land, bare i tilfælde af at nogen tyskere kunne være gået glip af den.

HMS Fox 8).

Fra 1. verdenskrig søkamp.

Krydseren HMS Fox under kaptajn FW Cauldfield sejlede foran hovedstyrken og gik ind i Tanga havn for at diskutere byens status med den tyske guvernør, von Schnee. Von Schnee havde for vane at arrangere våbenhviler med Royal Navy for at redde Tanga fra bombardement. Men med Aitkens konvoj ikke langt efter, var Cauldfield kommet for at fortælle tyskerne, at alle våbenhviler var aflyst.

Von Schnee var savnet, men den lokale kommissær, hr. Auracher, fortalte kaptajnen, at han ville have brug for tid til at konsultere højere myndigheder. Den opfindsomme Cauldfield spurgte derefter Auracher, om havnen var udvundet, og ikke overraskende svarede tyskeren, at den var fuld af miner. Auracher lod den tillidsfulde flådeofficer vente og skyndte sig afsted for at sende en besked til oberst von Lettow-Vorbeck om, at briterne var ankommet.

Derefter iførte han sig en hæruniform, rejste det tyske flag og tog afsted for at slutte sig til sin militærenhed. Efter et stykke tid begyndte Cauldfield at mistænke, at Auracher ikke kom tilbage, så da han vendte tilbage til ræven, beordrede han en slæbebåd til at begynde den møjsommelige opgave med minestrygning. Da resten af konvojen ankom, måtte de udholde frustrationen ved at vente, mens en række træstammer, oliedunke og, alt hvad vi ved, gamle støvler, blev fejet fra havnen. Der var faktisk ingen miner, men Auracher havde vundet værdifuld tid for von Lettow Vorbeck til at begynde at lokke sine tropper til Tanga.

Fjender usympatiske...

Hilsen de engelske landgangstropper.

Tegning af Fritz Grothemeyer

fra Traditional Association of Former Protection and Overseas Troops.

Landingen og dens efterdønninger kunne nemt være kommet fra Evelyn Waugh's pen (den blev for nylig fikionaliseret af William Boyd i *An IceCream War*). Cauldfield, overbevist om, at der var ukendte farer ved Tanga, overtalte Aitken til at lande på et punkt en kilometer længere nede af kysten, uden for syne af by.

Det viste sig faktisk at være det værst tænkelige sted at lande, idet det var en mangrovesum fuld af igler og vandslanger og dækket af en masse myg og tsetsefluer. Ind i denne rædsel blev de elendige indiske tropper kastet 'friske' fra deres oplevelser på rejsen.

Little Wonder, at de var klar til at hoppe på hver skygge og gå i panik ved hver lyd. Meinertzhagen landede med de første tropper kl. 22.00, redede sig til en seng i haven til en bolig betegnet 'Det Hvide Hus' med en madras fyldt med 'pæne lingeristykker' taget fra huset og tæpper bestående af en stor Union stik og et tysk flag.

Da de britiske tropper var helt i land, havde tyskerne haft 48 timer til at gøre deres forberedelser. Så snart Aitken beordrede fremrykning mod Tanga, begyndte en række ting at gå galt. Selvom von Lettow-Vorbeck var i undertal med otte mod én, var han ikke uden håb og bemærkede 'den klodshed, hvormed engelske tropper blev flyttet og ført i kamp'.

Askaris i angreb.

Tegning af LR Döbrich-Steglitz fra

Traditional Association of Former Protection and Overseas Troops.

Da briterne rykkede frem mod Tanga gennem kakaoplantagerne, kunne de ikke se nogen tyskere vente på dem. I frustration klatrede tre britiske betjente op på en lille bakke for at se bedre og blev straks skudt og dræbt.

Pludselig blev der hørt en tysk bugle, og Askarierne skyndte sig at angribe den 13. Rajputs, som blot vendte sig og løb og efterlod deres tolv britiske officerer, der blev dræbt på stedet.

Da Meinertzhagen forsøgte at stoppe panikken, trak en indisk officer et sværd på ham og måtte skydes. Brigadegeneral Tighe, der kommanderede den kejserlige tjenestebrigade, signalerede til Aitken, mens han så fra dækket på et af skibene, at hans mænd stod over for 2.500 tyske rifler. Faktisk var der kun 250 Askaris. Dette første angreb havde kostet briterne 300 tab, for det meste officerer og underofficerer. Så paniske var de indiske tropper på dette tidspunkt, at da en riffel gik af ved et uheld, skyndte 100 Rajputs helt tilbage til stranden, nogle af dem stod op til nakken i havet.

Slaget ved Tanga 3-5 november 1914:

Angreb fra Royal North Lancashire og Kashmir Rifles mod 6. og 16. kompagni af Kaiserliche Schutztruppe Deutsch Ost-Afrika.

Simultan postkort, designet af Martin Frost.

Fra Traditional Association of Former Protection and Overseas Troops.)

I mellemtiden havde de britiske transportere landet masser af militære forsyninger på strandene, uanset om de var nødvendige eller ej. Scenen var en pandemonium. Da der ikke fandt nogen spejder sted, havde ingen af briterne nogen idé om tyskernes position eller antal. Aitken havde under alle omstændigheder besluttet at bruge sin fulde styrke i det næste angreb. Med sine bedste tropper i spidsen, North Lancs og Gurkhas, med de indiske regimenter, der bragte op bagud, fornyede han angrebet på Tanga.

Mærkeligt nok havde han afslået tilbuddet om et flådebombardement for at bløde op på de tyske stillinger, dels fordi han ikke ville skade civil ejendom, men mest fordi han faktisk ikke vidste, hvor tyskerne var og ikke kunne lide at indrømme det.

Tyskerne havde etableret en stærk forsvarsposition, forbundet med felttelefoner og frontet af pigtråd. Der var snigskytter i baobabtræerne og maskingeværer med mellemrum på jorden. Det var en formidabel udfordring for selv de bedste tropper. Men på dette tidspunkt var mange af de indiske soldater i en tilstand af kollaps af hedeslag eller tørst, efter at have drukket indholdet af deres vandflasker, selvom det kun var middag. Da de nærmede sig deres usynlige fjender, råbte Askarierne fornærmelser som "indianere er insekter".

Hospitalet i Tanga.

Nutidige postkort fra tyske fredede områder.

Den kejserlige tjenestebrigade, som indeholdt de svageste enheder, befandt sig i at vade gennem majsmarker, der er otte fod høje, mens usete Askari-szigskytter i træerne borede huller i toppen af deres hoveder. Indianerne var også rædselsslagne over de røgskyer, der strømmede ud fra Askaris' sortkrudtrifler.

I en del af feltet gik det bedre for briterne. North Lancs og Gurkhas havde styret Askaris og erobret toldstedet og hospitalet i Tanga, hvilket markerede det faktum ved at hæve en stor Union jack.

Slaget om bierne 9) —

Men andre steder var indianerne ved at stå over for en endnu større fjende end tyskerne. Hængende fra træerne på tværs af slagmarken var bistader af hule træstammer indeholdende afrikanske bier, en særlig stor og aggressiv form af insektet. Forarget over støjen og kuglerne dukkede bierne op i skyer fra

deres bistader og dalede ned over de fremrykkende indiske tropper. Med det samme spredte panikken sig, med tropper, der flygtede mod havets sikkerhed, forfulgt af bier, som stak dem, mens de gik. Forfriskende upartisk blev nogle bier for at stikke Askaris'erne, men hovedangrebet var rettet mod de britiske tropper. En ingeniør 10) blev stukket 300 gange, mens en anden, bevidstløs fra et sår, vendte tilbage til bevidsthed og opdagede, at han blev dykkebombet af hundredvis af bier. For de hysteriske britiske soldater virkede det, som om bierne var endnu et snedigt tysk trick. Selv The Times skrev senere, at bistaderne var blevet brugt som våben af von Lettow-Vorbeck. Da tyskeren blev spurgt om dette, smilede han blot og sagde "Gott mitt uns."

Om bord på HQ-båden må hundredvis af britiske tropper dukke op på stranden, viftende med hænderne over hovedet og springe i havet, have været et forbløffende syn. "Du formoder ikke, at de bliver kørt tilbage?" spurgte en dygtig stabsofficer. På stranden kunne en britisk officer næsten ikke holde ud at rapportere sine troppers feje opførsel og bemærkede: 'Jeg ville aldrig have troet, at voksne mænd af enhver race kunne være blevet reduceret til en sådan skamløshed.'

Rasende beordrede Aitken et øjeblikkeligt flådebombardement, som måtte stoppes, da det eneste hit registreret i Tanga faldt på hospitalet, propfyldt med britiske døde og sårede. De andre granater faldt ind i de tilbagegående britiske linjer og forårsagede yderligere tab. De indiske tropper skød så vildt, at de gjorde mere skade på deres egen side end på tyskerne. En soldat fra North Lancs kommenterede: 'Vi har ikke noget imod den tyske ild, men med de fleste af vores officerer og underofficerer nede og en blodig skare af niggere, der skyder ind i ryggen på os, og bier, der stikker i ryggen, er tingene lidt 'harde'.

Hotel Kaiserhof i Tanga.

Nutidige postkort fra tyske fredede områder.

Tilbage til det gamle Mombasa damper Force B igen

Briterne led over tusind tab i dette ene angreb og mistede samlet set 800 døde, 500 sårede og 250 savnede 11). Mod dette var von Lettow-Vorbecks tab lette - 15 europæere og 54 Askaris dræbte og sårede. Hans succes var fuldendt, så meget desto mere da Aitken prompte ombordtog sine tropper og opgav alt deres udstyr. Efter at briterne var gået var von Lettow-Vorbeck i stand til at udstyre nye regimenter med britiske rifler og maskingeværer og havde mad nok, frakker, tæpper, motorcykler, telegrafudstyr og andre forsyninger til at holde ham i et år.

Evakueringen af de sårede blev arrangeret af kaptajn Meinertzhagen, som fandt tyskerne storsindede i sejren. 'I englændere', sagde de til ham, 'er virkelig ganske uforståelige. Du betragter krig som et spil.' Som for at bevise pointen morede en gruppe mænd fra North Lancs Regiment sig ved at svømme i havet, mens evakueringen fandt sted, og forfærdede tyskerne med dette brud i

protokol. Hvad tyskerne ville have tænkt om de britiske sømænd, der roede ind i Tanga havn på højden af kampene i håb om at købe noget mad i byen, er nogens gæt.

Men general Aitkens og hans indiske troppers trængsler blev ikke afsluttet. Da de ankom lidt tugtet tilbage til Mombasa, blev de nægtet tilladelse til at lande af toldembedsmænd, medmindre de betalte en værdiskat på fem procent. Det var bajonetterne fra North Lancs Regiment, som formåede at overbevise tolderne om, at 'Expeditionary Force "B" var kommet for at blive. Men for general Aitken var der ingen lykkelig slutning. Kitchener, krigsministeren, nægtede at se ham, da han blev hjemkaldt til Storbritannien, og han blev reduceret i rang til oberst og pensioneret med halv løn.

Lukning

Denne redegørelse for hændelsesforløbet er generelt i overensstemmelse med andre kilder, f.eks. Kilde 1 og 3. Forfatterens mission, med bogens titel in mente, har ikke gjort noget for at fremhæve nogle positive træk ved operationerne. Ikke at der nødvendigvis var nogle, men jeg synes, at Kilde 3 formidler et billede, der er lidt mere nuanceret.

Man burde måske læse bogen Slaget ved Tanga 1914 af Ros Anderson, udgivet i 2002, for at få alle vinkler i historien, men efterfølgende nogenlunde samtidige digte, gengivet fra Kilde 5, efterlader ingen tvivl om, at operationen ikke var en succes.

Damper ned til Tanga

*Damper ned til Tanga Over
saltlageledningen, se
vores generalmajor Og
hans strålende tog.
Tre brigadekommandører,
oberster, masser af ting.
Majorer tæller for lidt,
kaptajner ignorerer de.*

*Se dem snart lande på det
valgte sted.
Find det lokale klima Bare
en lille smule varmt.
Fjender usympatiske
Maxims på dem træner; Vær
omhyggelig med først at
signalere Rækkevidde for at fastslå.*

*Pansrede tog og sveller, kanoner
med forskellige borer,
telefoner og messeplader,
hospitaller og butikker.
Medicos i tusinde ivrige
efter at undgå
Arbejde uden for enhederne,
hvor de er ansat.*

*Ping, ping go kuglerne; Crash,
eksploder skallerne.
Generalmajor er bekymret.
Synes det er lige så godt
ikke at bevæge sig for
overilet, mens han er i mørket.
Hvad er styrken ved at modsætte
sig ordrer til at genoptage?*

*De studerer oprigtigt
hver lille bog, som
er samlet i Simla, fortæller dem,
hvor de skal lede.
Lokal viden nødvendig; Indfødte
spejdere til brug.
For en så finurlig idé Der er
en lille undskyldning.*

*Tilbage til gamle Mombassa
Stearns Force B igen, Er
generalerne pjuskede?
Ikke det mindste korn.
Kampregler Informer os
dag for dag. De kan have
narret Tanga Men de har taget BEA.*

Anonym

Kilder

1. *History of the Royal Regiment of Artillery - Forgotten Fronts and Home Base, 1914-18* af Sir Martin Farndale, Royal Artillery Institution, London 1988, ISBN 1-870114-05-1.
2. *Indiens hær* af Donovan Jackson, Purnell and Sons, London 1940.
3. *Tanganyikan Guerrilla: East African Campaign 1914-1918* af major JR Sibley, Ballentine's Illustrated History of the Violent Century, Campaign book No. 20, Ballentine Books Inc., New York 1971.
4. *Armies in East-Africa 1914-18* af Peter Abbot, Men-at-Arms Nr. 379, Osprey Publishing, London 2002, ISBN 1-84176-489-2.
5. *Wargame scenario 6: Steaming down to Tanga* af Greg Novak, Over the Top - WWI Miniatures Wargaming, A Command Decision Series Game, Game Designers Workshop, Bloomington/Illinois 1990, ISBN 1-55878-012-2.
6. *Styrkeoversigt: Slaget ved Tanga - Tysk Østafrika nov 1914*. Detaljer om forfatter 7. osv. fremgår ikke af siden.

Per Finsted

Styrke oversigter

(Baseret på kilde 3 og 6.)

Indian Expeditionary Force B (*generalmajor Arthur Aitken*)

27. (Bangalore) Infanteri Brigade

(*Brigadier-General Richard Wapshare*)

2. Bn. Loyal North Lancashire Regiment

63rd Palamcottah Light Infantry

98th Infantry

101st Grenadiers

Imperial Service Brigade

(*Brigadier-General MJ Tighe*)

13th Rajputs (The Shekhawati Regiment)

2nd Kashmir Rifles

3rd Kashmir Rifles (- 2 kompagnier)

3rd Gwalior Rifles (- 2 kompagnier)

Engineers

(*Major CE Forestier-Walker*) 28th Mountain Battery (6 stk.)

og minearbejdere

Et firma, Faridcot Sappers

Artillery

61st King George's Own Pioneers

10pdr bjergkanoner) 25th og 26th (Railway) Company, Sappers

Se fx min artikel Vejen til Basra - 1914 for et billede af bjergkanonen.

Royal Navy

HMS Fox (kaptajn FW Cauldfield)

HMAMC [12](#) Laconia (kommandofartøj)

Hertil kommer ca. 40 yderligere fartøjer.

Tyske enheder (*Oberst Paul von Lettow-Vorbeck*)

(Major Baumstark - muligvis)

15. Feldkompanie

16. Feldkompanie

17. Feldkompanie

Railway Protection

Division 4th Rifle Company

Afdeling Kepler (-)

4. feltkompagni

13. feltkompagni

2. batteri [13](#)

6. Feltkompagni

6. Riffelkompagni

Detachment of

Prince (kaptajn Tom af Prince "Bwana Sakkarani")

7. Riflekompagni 8.

Riflekompagni

Underafdelinger udpeget som Feldkompanie består af Askaris, mens Schützenkompanie består af lokale tyskere.

Indfødte soldater fra det tyske Østafrika.

To eksempler på cigaretkort fra Marine and Schutztruppe Uniforms-serien, udgivet af det tyske cigaretfirma Waldorf-Astoria.

Hele denne serie er gengivet på webstedet Prussian History and Military History (Great General Staff), se Old Army Uniforms nedenfor. Af de 96 kort i serien har 36 tyske kolonitropper som motiver.

Bemærkninger:

Se for eksempel en omtale af Brassey's Book of Military Blunders på Potomac Books Inc.s hjemmeside

- 2) Deutsch-Ostafrika er i princippet nutidens Tanzania.
- 3) Arthur Edward Aitken (1861-1924).
- 4) Der er intet i de tilgængelige kilder, der tyder på, at Gurkhaer var involveret i denne operation og måske forveksler forfatteren Gurkhas med de 3. Gwalior-rifler fra de indiske statsstyrker, som var betegnelsen for de enheder, der blev brugt af de forskellige lokale herskere, i dette tilfælde Maharajah af Gwalior. En troppeliste med de involverede enheder kan findes i slutningen af dette papir.
- 5) Richard Meinertzhagen (1878-1967) blev senere efterretningsofficer under general Allenby under Palæstina-kampagnen 1917-18. Enhver, der så den australske film *The Light Horsemen* fra 1987, vil sikkert huske den engelske skuespiller Anthony Andrews i rollen som major Meinertzhagen dengang.
- 6) Regimenterne deltog ikke i operationerne, men er beregnet til at tjene som eksempel på indiske soldaters uniformer.
- 7) Paul Emil von Lettow-Vorbeck (1870-1964).
- 8) HMS Fox (fra 1896) havde 2 stk som hovedbevæbning. 6" kanoner (for og bag) og 8 stk. 4,7" kanoner (4 stk. på hver side). Se også billede og beskrivelse i *Jane's Fighting Ships 1919*.
- 9) Disse - ret uvenlige - indbyggere har også gjort kampene for Tanga kendt under dette navn.
- 10) Dette er muligvis telegrafsoldaten, der blev tildelt Distinguished Service Order (DSO), fordi han - på trods af at blive stukket af 400 bier - fortsætter med at udføre sit arbejde.
- 11) Tabstallene kan være mindre end angivet, så kilde 3 sætter det samlede tabstal til 800.
- 12) HMAMC (= His Majesty's Armed Merchant Cruiser) var navnet på bevæbnede passagerskibe / troppetransportskibe.
- 13) Denne information er fra Kilde 6, og batteriet er sandsynligvis opført for at give et afbalanceret krigsspil - derfor anbefales det kun at blive indsat, hvis den engelske part beslutter sig for at lande det 28. Mountain Battery, der rent faktisk opererer fra positioner på dækket af troppeskibet Bharata blev fyret. Det tyske batteri eksisterede, men blev ikke brugt i de nuværende kampe.

Slaget ved Tanga - 1914, tillæg

Om det tyske feltartilleri

Jeg bemærker i min artikel, at der ikke var nogen våben involveret på tysk side. Selvom disse oplysninger stemmer overens med de fleste kilder, er de muligvis ikke nøjagtige.

Jeg stødte på en beretning - Memories of Tanga af Dr. Hauer - som blev skrevet i 1924 for at markere 10-året for Tanga-kampene. Doktor Hauer, der selv var i Tanga, nævner, at to tyske kanoner deltog, som begge havde en fortid som salutgeværer i Dar es Salaam (hovedstaden i det tyske Østafrika).

Ved daggry den 5. november 1914 satte kanonerne ild til et engelsk transportskib lige før englænderne flygtede fra området.

7,7 cm feltkanon Model 1896 fra Tysk Østafrika.

Oplysningerne understøttes af kilde 6, som oplyser, at der kan være tale om våben af en ældre model - C.73, hvilket muligvis peger på 9 cm Model 1873 feltpistolen, som var forløberen for Model 1896.

I mangel af en illustration fra de aktuelle brochurer, vil den følgende illustration derfor kun tilnærme emnet.

Tegning af Fritz Grothemeyer, dateret 1918, fra den traditionelle sammenslutning af tidligere beskyttelses- og oversøiske tropper.

Postkortet er fra Colonial Warrior Donation-serien.

Dar es Salaam.

Tegning af Rudolf Hellgrewe, fra den traditionelle sammenslutning af tidligere beskyttelses- og oversøiske tropper.

Doktor Hauers rapport stammer fra hjemmesiden *On the Traces of the German Protected Areas, East Africa*, som også indeholder et væld af yderligere information om det tyske Østafrika.

Kilder 1.

German Artillery 1914-1918 af David Nash, Almark Publications, London 1970, ISBN 85524-003-2.

Per Finsted